

TOWARZYSTWO
PRZYRODNICZE
ALAUDA

Towarzystwo Przyrodnicze ALAUDA

ul. Hallera 35/2, 87-100 Toruń
adres korespondencyjny: ul. Bydgoska 1, 87-100 Toruń
www.alauda.org.pl; tp@alauda.org.pl
REGON: 340884151, NIP: 8792650892, KRS: 0000380495

Toruń, 15.10.2015 r.

**Szanowny Pan
Maciej Grabowski
Minister Środowiska
Ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

Od dłuższego czasu z uwagą śledzimy proces powstawania dokumentów programowych regulujących wdrażanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, przede wszystkim **osi priorytetowej II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”, działanie 2.4 „Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna”**. Nasz szczególny niepokój budzą kwestie związane z zasadami finansowania projektów służących ochronie przyrody ze środków publicznych.

26 maja 2015 r. wystosowaliśmy do Pana Ministra pismo w sprawie umożliwienia finansowania wkładu własnego w projektach przyrodniczych ze środków publicznych-krajowych, które rozpoczęło ponad miesięczne negocjacje. Zapisy, które ostatecznie znalazły się w dokumentach programowych, stwarzają organizacjom pozarządowym możliwość pozyskania dodatkowego współfinansowania bezzwrotnego z krajowych środków publicznych do maksymalnie 95% kosztów projektu. Oznacza to, że organizacje pozarządowe, chcąc realizować projekty służące ochronie różnorodności biologicznej, będą musiały obowiązkowo zapewnić 5% wkładu własnego, co dla podmiotów nie prowadzących działalności gospodarczej jest znaczącym ograniczeniem dostępu do środków publicznych.

W dniu 22 września 2015 r. zostały zatwierdzone **Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020**. Zatwierdzona wersja zawiera w rozdziale 6.13 zapisy, których nie było w projekcie *Wytycznych* poddanych konsultacjom społecznym. Zapisy te jeszcze bardziej ograniczają dostęp do środków UE na realizację projektów służących ochronie przyrody i edukacji ekologicznej dla większości podmiotów, które mają potencjał do realizacji takich projektów i które zgodnie z określonym w SzOOP katalogiem beneficjentów mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach działania 2.4 POIiŚ 2014-2020.

Rozdział 6.13 *Wytycznych* określa **warunki kwalifikowania podatku VAT** w projektach finansowanych w ramach POIiŚ. Zapisy projektu *Wytycznych* nie budziły w tym zakresie wątpliwości i uzależniały kwalifikowalność podatku VAT od braku prawnej możliwości jego odzyskania.

TOWARZYSTWO
PRZYRODNICZE
ALAUDA

Towarzystwo Przyrodnicze ALAUDA

ul. Hallera 35/2, 87-100 Toruń
adres korespondencyjny: ul. Bydgoska 1, 87-100 Toruń
www.alauda.org.pl; tp@alauda.org.pl
REGON: 340884151, NIP: 8792650892, KRS: 0000380495

W zatwierdzonych Wytycznych wprowadzono bez konsultacji społecznych zasadniczą zmianę:

Punkt 6.13.1, ustęp 2) Wytycznych: „Podatek od towarów i usług **nie może być uznany za wydatek kwalifikowalny w projektach realizowanych w ramach następującej osi priorytetowych POIiŚ: [...] b) Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu**”.

Możliwość kwalifikowania podatku VAT została ogólnie zablokowana dla całej osi priorytetowej II, bez względu na typ podmiotu realizującego projekt, zakres i charakter projektu, ani na indywidualne możliwości odzyskania lub odliczenia podatku VAT przez beneficjenta.

Zgodnie z art. 86 ust. 1 Ustawy o podatku od towarów i usług, uprawnienie do odzyskania bądź odliczenia podatku VAT przysługuje wyłącznie:

- podmiotowi, który jest zarejestrowanym podatnikiem VAT,
- w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych.

Projekty przewidywane do realizacji w ramach działania 2.4 POIiŚ z założenia stanowią realizację zadań publicznych, wynikających z przepisów o ochronie przyrody oraz z planów ochrony lub planów zadań ochronnych obszarów chronionych lub programów ochrony gatunków, jak również z dyrektyw unijnych. Poza nielicznymi wyjątkami nie mają one związku z wykonywaniem czynności opodatkowanych podatkiem VAT. Ponadto, znaczna część podmiotów wymienionych w katalogu beneficjentów działania 2.4 POIiŚ nie posiada statusu zarejestrowanego podatnika VAT. Nie będzie zatem możliwości odzyskania podatku VAT naliczonego i opłaconego w ramach większości projektów, przewidywanych do realizacji w ramach działania 2.4 POIiŚ.

Konsekwencją wprowadzenia w Wytycznych zakazu finansowania podatku VAT w ramach projektów 2.4 POIiŚ będzie więc konieczność udźwignięcia przez beneficjentów nie tylko 5% wymaganego wkładu własnego, ale również kosztów podatku VAT (którego dominującą stawką jest obecnie 23%). Dla większości potencjalnych beneficjentów, w tym szczególnie dla organizacji pozarządowych, będą to kwoty nieosiągalne.

W praktyce zapis w Wytycznych zakazujący finansowania podatku VAT skutecznie wyeliminuje większość potencjalnych wnioskodawców działania 2.4, którzy z przyczyn natury finansowej nie przystąpią do ogłoszonych naborów wniosków.

Jednocześnie zwracamy uwagę na fakt, że w perspektywie finansowej 2007-2013 główną i najliczniejszą grupę beneficjentów realizujących projekty służące ochronie i zachowaniu różnorodności biologicznej stanowiły organizacje pozarządowe. Organizacje pozarządowe są w praktyce jedynymi podmiotami, które mogą przyczynić się do kompleksowej ochrony przyrody w Polsce, podejmując się realizacji projektów o zasięgu ponadregionalnym i krajowym, poza obszarami chronionymi lub na wielu obszarach objętych różnymi formami ochrony przyrody. Bez udziału NGO w perspektywie finansowej 2014-2020 ciężar ochrony

TOWARZYSTWO
PRZYRODNICZE
ALAUDA

Towarzystwo Przyrodnicze ALAUDA

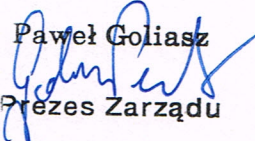
ul. Hallera 35/2, 87-100 Toruń
adres korespondencyjny: ul. Bydgoska 1, 87-100 Toruń
www.alauda.org.pl; tp@alauda.org.pl
REGON: 340884151, NIP: 8792650892, KRS: 0000380495

najcenniejszych siedlisk, korytarzy ekologicznych i zagrożonych gatunków spocznie na jednostkach budżetowych (głównie RDOŚ, GDOŚ), parkach narodowych i krajobrazowych oraz na poszczególnych nadleśnictwach i sporadycznie na instytutach naukowych. Jednostki te, ze względu na ich statutowe zakresy działań, na istniejące w nich obciążenie organizacyjne, ograniczenia finansowe i kadrowe, nie będą w stanie sprostać wyzwaniu kompleksowej, ponadregionalnej i długofalowej ochrony przyrody bez uczestnictwa i wsparcia organizacji pozarządowych.

Rezygnacja NGO z udziału w ogłaszanych w działaniu 2.4 konkursach (wynikająca nie z braku chęci czy możliwości organizacyjnych, ale z ograniczeń finansowych) będzie więc ogromną stratą z punktu widzenia skutecznej ochrony przyrody w Polsce, a pełna realizacja celów działania 2.4 będzie znacznie utrudniona bądź niemożliwa.

Jako przedstawiciele środowiska organizacji pozarządowych apelujemy o **przywrócenie poprzednich, poddanych konsultacjom społecznym zapisów rozdziału 6.13 Wytycznych w odniesieniu do działania 2.4 POiŚ**. Uważamy, że przynajmniej w przypadku działania służącego ochronie przyrody i edukacji ekologicznej, należy umożliwić indywidualne rozpatrywanie kwalifikowalności podatku VAT w oparciu o możliwość jego odzyskania w konkretnych przypadkach, które będą różne zależnie od formy prawnej beneficjenta i specyfiki projektu.

Z poważaniem,

Paweł Goliasz

Prezes Zarządu

W imieniu:

Towarzystwa Przyrodniczego BOCIAN

Dominik Krupiński - prezes Zarządu

Mazowiecko-Świętokrzyskiego Towarzystwa Przyrodniczego

Jacek Tabor - prezes Zarządu

Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków

Tomasz Kułakowski - prezes Zarządu

Klubu Przyrodników

Robert Stańko - prezes Zarządu

TOWARZYSTWO
PRZYRODNICZE
ALAUDA

Towarzystwo Przyrodnicze ALAUDA

ul. Hallera 35/2, 87-100 Toruń
adres korespondencyjny: ul. Bydgoska 1, 87-100 Toruń
www.alauda.org.pl; tp@alauda.org.pl
REGON: 340884151, NIP: 8792650892, KRS: 0000380495

Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków

Dariusz Bukaciński – prezes Zarządu

Grupy Badawczej Ptaków Wodnych KULING

Szymon Bzoma – prezes Zarządu

Fundacji Wspierania Inicjatyw Ekologicznych

Krzysztof Kuś – dyrektor Fundacji

Stowarzyszenia na Rzecz Dzikich Zwierząt „Sokół”

Sławomir Sielicki - prezes Zarządu

Stowarzyszenia dla Natury "Wilk"

Sabina Pierużek-Nowak - prezes Zarządu

Towarzystwa Badań i Ochrony Przyrody

Roman Maniarski – wiceprezes Zarządu

Komitetu Ochrony Orłów

Dariusz Anderwald – prezes Zarządu

Zachodniopomorskiego Towarzystwa Przyrodniczego

Maciej Tracz – wiceprezes Zarządu

Pracowni Zrównoważonego Rozwoju

Krzysztof Ślebioda – prezes Zarządu

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.
2. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych.
3. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.
4. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.